

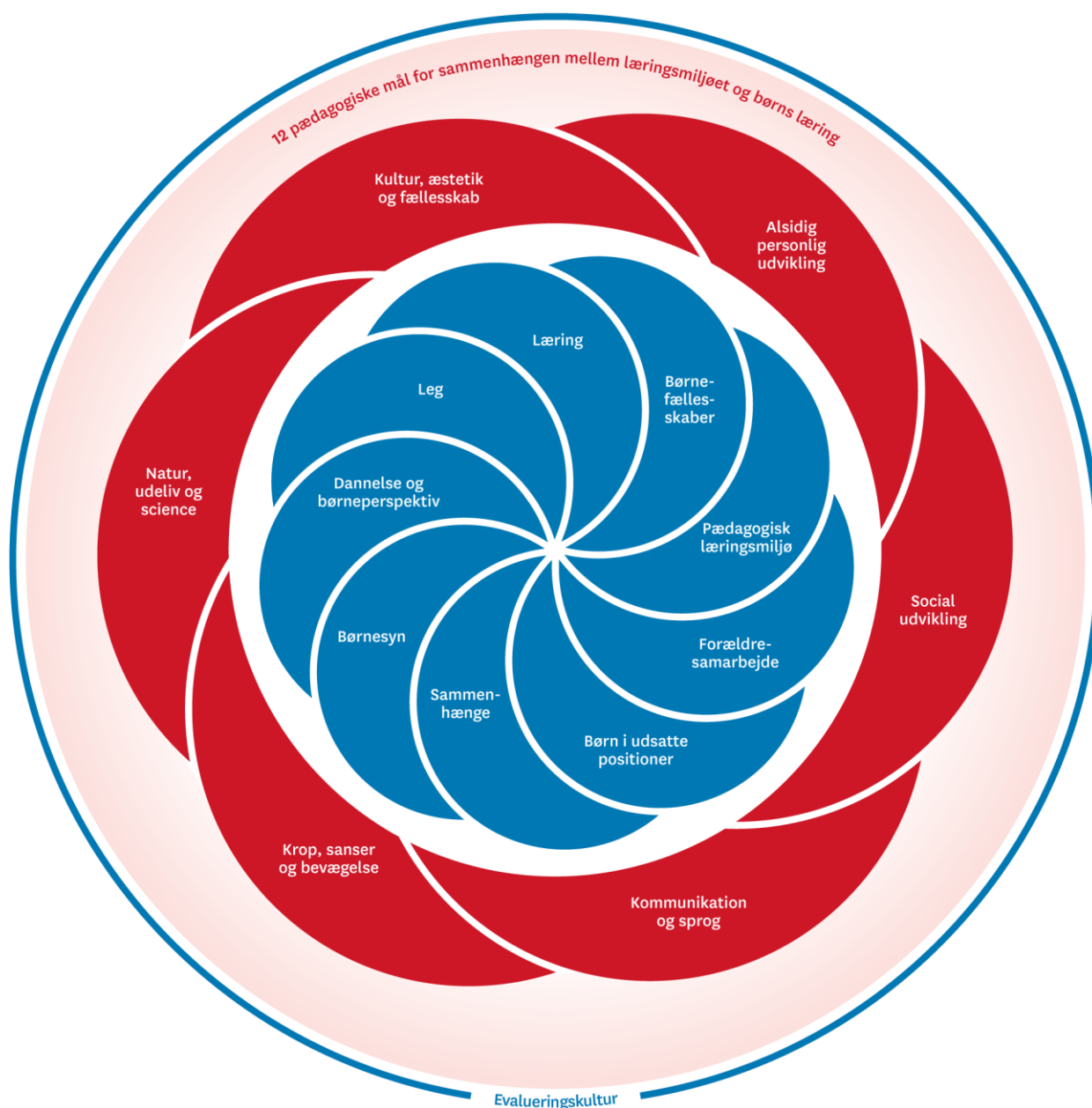
Pædagogisk læreplan for Møllehøj

Skriv årstal

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Møllehøj er et 0-6 års dagtilbud med fokus på friluftsliv beliggende midt i Borup og i gå-afstand med gode stier systemer til biblioteket, naturskolen, skov, sø, legepladser, skole, tog- og busforbindelser

Møllehøj har plads til 114 børn fordelt med ca. 48 børn i vuggestuen og 66 børn i børnehaven.

Møllehøj er certificeret friluftsdagtilbud. Vi er ude det meste af dagen og har fokus på bl.a. natur, udeliv, science, sanselige og motoriske oplevelser. Vi har inspirerende legepladser med foranderlige læringsmiljøer - her ligger dæk og brædder som børnene bygger deres egne legemiljøer af -f.eks. et rumskib eller en balancebane.

Når forældre kommer og henter deres børn i Møllehøj -vil de ofte hente et barn som dufter af bål, har mudder på knæene og røde kinder.

Børn og forældre bliver mødt af engagerede medarbejdere som er glade for at se dem. Her ses ofte en medarbejder som ligger med næsen i jorden sammen med børnene og leder efter regnorme og biller

Hos os er der altid højt til loftet og sjældent larm da vi er delt op i to huse og har et meget stort udendørsareal fordelt på to legepladser, en sansehave og et skovområde som vi kalder "krattet"

Der er god plads indendørs og her er ligeledes gode læringsmiljøer -vi går op i at det også kan ses indenfor at vi arbejder med natur og ude/friluftsliv.

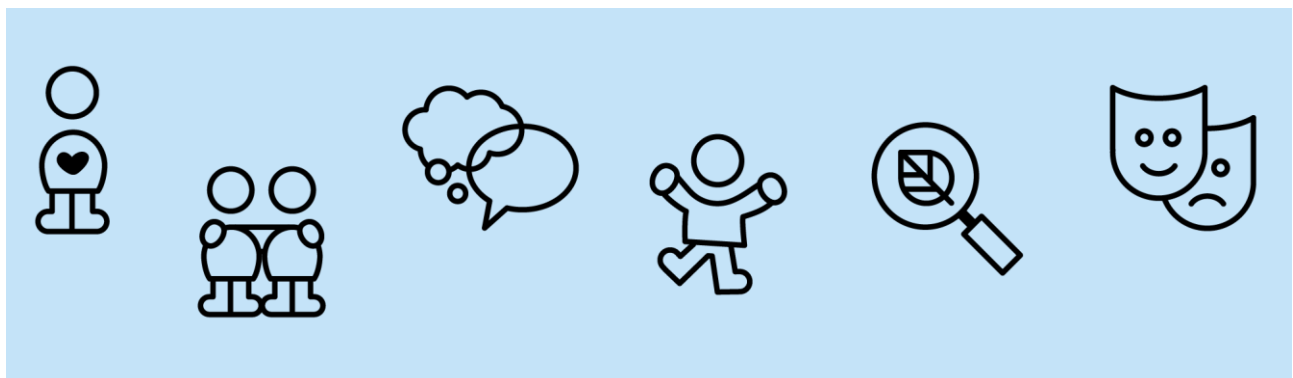
Vi synes at det er vigtigt at børn får viden om dyr og derfor har vi høns på legepladsen og ruger jævnligt kyllinger ud (enten i rugekassen i hønsegården eller i rugemaskine på en af stuerne). Indendørs har vi congosnegle, fisk og nogle gange andre små dyr såsom regnorme og bænkebidere i terrarier og akvarier

Møllehøj har en kerne af medarbejdere som har været her i mange år. Vi har derudover både studerende, nye og erfarne medarbejdere, unge og ældre, mænd og kvinder. Vi har 65 % uddannede medarbejdere og 35 % uuddannede.

I Møllehøj følger vi med tiden og opdaterer os på ny viden og forskning på børneområdet.

I Møllehøj tager de voksne ansvaret for relationen og for børnenes udvikling og trivsel. Her vægtes partnerskabet med forældrene højt og vi er bevidste om at forældrene ved mest om deres eget barn som individ, mens vi har den største viden om barnet som en del af et fællesskab.

Vi har madordning og sølvmærke i økologi.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

I Møllehøj arbejder vi ud fra et anerkendende børnesyn og forventer, at medarbejderne tager ansvar for den gode stemning og kvaliteten i samspillet.

Vi arbejder med ICDP, som er en relations- og samspilsfremmende metode, der styrker medarbejdernes kompetencer i mødet med børnene. Gennem de 8 samspilstemaer udvikler vi vores forståelse af relationers betydning for børns trivsel, udvikling og læring.

Vi tror på, at børn gerne vil samarbejde. Når et barn udfordres i samspillet, ser vi det som et udtryk for et behov eller et budskab, barnet forsøger at formidle med de strategier, det har til rådighed. Det er vores ansvar at støtte barnet i at udvikle nye handlemuligheder frem for at placere skyld hos barnet.

Vi gør os umage med at se, høre og forstå det enkelte barn og tilpasser vores handlinger efter barnets behov og udviklingsniveau. Børn er forskellige og skal mødes forskelligt. Derfor tilbyder vi varierede læringsmiljøer, rammer og forventninger med udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Vi møder børn med respekt for deres følelser og behov. Vores tilgang til relationen tilpasses det enkelte barn, da børn har forskellige behov for støtte, nærvær, afstand eller hjælp til at sætte ord på følelser. På den måde finder vi vejen sammen med barnet.

Dannelse

Dannelse betyder for os at barnet mestrer og har indflydelse på eget liv.

Børn dannes gennem kropslige, følelsesmæssige og relationelle erfaringer og det er vores opgave at støtte dem i at få disse erfaringer både i fællesskabet og individuelt.

Vi støtter børnene i processen med at danne deres personlighed og respekterer dem som de er. Samtidig støtter vi børnene i at være en del af et fællesskab hvor de skal kunne byde ind og skal kunne trække sig.

Vores respekt for alle børn forplanter sig ned i børnefællesskaberne og gør at vi ikke oplever børn som udelukker hinanden eller bevidst mobber.

Børn stiller spørgsmål og har brug for gode svar. Vi taler om det som der er på spil. Børn som får konkrete svar på f.eks. hvorfor nogle ser anderledes ud eller ikke mestre det samme som andre, accepterer mangfoldighed bedre og betragter alle som en del af et fællesskab og agerer derefter.

Børneperspektiv

At tage et børneperspektiv betyder for os:

- At vi ser og hører, hvad barnet fortæller og viser os, og at vi spørger og lytter.
- At vi forsøger at forstå, hvordan det er at være barnet, ved at tolke dets intentioner, handlinger, tanker og følelser.

Vi arbejder med begge former for børneperspektiv og ønsker at blive endnu bedre til at inddrage dem i planlægning og evaluering, blandt andet gennem indsamling af børnenes oplevelser. Det kræver mod og selvsigt, da det også kan synliggøre områder, hvor vi kan udvikle vores praksis.

Når vi tager barnets perspektiv, oplever barnet sig set, hørt og værdifuldt. Det styrker barnets selvværd og lyst til at bidrage til fællesskabet på egne præmisser, hvad enten det er gennem et smil, et "ja" eller "nej" eller ved at dele en oplevelse.

I konflikter er det vigtigt for os, at barnet bevarer sin værdighed og kommer godt igennem situationen. Derfor hjælper vi hinanden i praksis og kan overtage en situation, hvis det vurderes bedst for barnet. Efterfølgende følger vi op sammen med barnet.

Vi øver os i at tage konstruktiv imod kollegers indgriben som en hjælp til at få øje på nye perspektiver, herunder barnets. Samtidig reflekterer vi løbende over vores praksis og ser på rammer og strukturer fra både et børne- og medarbejderperspektiv.

Leg og læring

I Møllehøj hænger leg og læring uløseligt sammen. Vi ser legen som livsvigtig, fordi børn gennem legen udvikler sproglige, sociale og personlige kompetencer og øver sig i at håndtere livet sammen med andre.

Vi skaber læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes udviklingsniveau, nysgerrighed og interesser. Læringsmiljøerne er fleksible, og vi justerer dem løbende, når børnenes optagethed viser nye muligheder for læring. For os kan et læringsmiljø både være et fysisk rum, en samtale, et tankeeksperiment eller en fælles undersøgende proces.

Vi tror på, at læring sker bedst, når børn er aktivt deltagende, bruger deres sanser og indgår i inspirerende fællesskaber sammen med andre børn og nysgerrige medarbejdere. Derfor øver vi os i at være undersøgende sammen med børnene og give plads til processen frem for altid at kende svaret på forhånd.

Hvis vi bliver bekymrede for et barns deltagelsesmuligheder i fællesskabet, tager vi udgangspunkt i barnets leg. Vi undersøger, hvordan barnet leger, hvilke relationer det indgår i, og hvilke strategier og initiativer det bringer i spil.

For at understøtte leg og læring går vi nogle gange foran som inspiratorer og igangsættere, andre gange ved siden af som støttende og guidende deltagere, og andre gange bagved, hvor vi følger børnenes initiativer og giver dem plads til at vise vejen.

Børnefællesskaber

Børnefællesskaber er rammen hvor leg og læring finder sted.

I Møllehøj findes der store og små fællesskaber og alle børn skal have en plads i et eller flere fællesskaber.

Der er voksen styrede børnefællesskaber -samling, frokost, gruppeopdelte aktiviteter.

Der er børnefællesskaber som bliver skabt af børnene selv, hvor vi som medarbejdere er bevidste om at understøtte rammen ved at være tæt på børnene og hjælper dem med strategier når det er svært.

Vi har fokus på at sammensætte små børnefællesskaber, med udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklings zone, relationer og interesser ud fra en erfaring og viden om at dette vil øge barnets trivsel og udvikling.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Møllehøj tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø med udgangspunkt i børnefællesskabet, børnenes forskellige forudsætninger og deres deltagelsesmuligheder. I planlagte, vokseninitierede aktiviteter sammensætter vi blandt andet børnefællesskaber ud fra børnenes relationer, kompetencer og plads i fællesskabet.

Vi anvender Sprogtrappen til at kvalificere pædagogikken og understøtte leg, læring og sproglig udvikling i børnenes nærmeste udviklingszone.

For os er det ikke aktiviteten i sig selv, der skaber kvalitet, men de rammer, den stemning og det nærvær, vi som medarbejdere bidrager med. Dagen rummer både rutiner, spontane børneinitierede aktiviteter og planlagte vokseninitierede aktiviteter. Samtidig justerer vi løbende efter børnenes behov, interesser og leg.

Vi tillægger hverdagens rutiner stor værdi, fordi de skaber genkendelighed, tryghed og deltagelsesmuligheder. Gennem rutinerne øver børnene sig i selvhjulpenhed, medbestemmelse og mestring. Vi anvender blandt andet trinvis guidning, så børnene støttes i selv at kunne mestre opgaverne.

Sproglig udvikling er en naturlig del af hele dagen. I rutiner som måltiderne skaber vi mindre fællesskaber, hvor den voksne kan understøtte samtaler, turtagning og relationer samt sætte ord på børnenes initiativer og oplevelser.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et kvalitativt forældresamarbejde bygger for os på respekt for hinandens perspektiver og et fælles ønske om at samarbejde om barnets trivsel, læring og udvikling.

Forældrene kender deres barn bedst gennem den nære, følelsesmæssige relation og som en del af familien. Vi bidrager med faglig viden og kender barnet som individ i et fællesskab. Vi er ligeværdige, men har forskellige roller, og derfor er dialog, inddragelse og opfølgning afgørende. Vi ser forældrene som en vigtig ressource i barnets udvikling og dannelse.

Vi er nysgerrige på barnets liv hjemme og deler gerne vores erfaringer. Samtidig ønsker vi, at forældrene er nysgerrige på vores praksis og barnets hverdag hos os.

En tryk opstart har stor betydning. Derfor investerer vi meget i relationen til både barn og forældre fra begyndelsen. Vi samarbejder aktivt med alle familier, herunder familier i udsatte positioner, og tilbyder blandt andet hjemmebesøg ved opstart og overgange samt ved behov for vejledning og inspiration.

Vi ser det tætte forældresamarbejde som en naturlig del af vores kerneopgave. Derfor tager vi ansvar for at skabe gode rammer for samarbejdet og prioriterer en tydelig og løbende kommunikation gennem gardero-besamtaler, Aula, telefon, møder m.m.

Omdrejningspunktet er altid barnets trivsel, læring, udvikling og deltagelse i fællesskabet. Ved møder arbejder vi systematisk med tydelige dagsordener, god forberedelse og skriftlige referater, så der sikres fælles forståelse og opfølgning.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Møllehøj har vi fokus på tidlig indsats og arbejder målrettet med børn og familier i udsatte positioner, uanset om udfordringerne er midlertidige eller mere varige.

Når vi bliver nysgerrige, undrende eller bekymrede for et barns trivsel, er den første og vigtigste indsats dialogen med forældrene. Vi ser forældrene som en uundværlig samarbejdspartner i tilrettelæggelsen af barnets hverdag og udvikling.

Vi tilpasser det pædagogiske læringsmiljø efter barnets behov, blandt andet gennem mindre grupper, særlige læringsforløb og øvebaner, der understøtter barnets deltagelse, trivsel og udvikling. Ved behov styrker vi samarbejdet med familien gennem ekstra hjemmebesøg.

Hvis bekymringen fortsætter, inddrager vi relevante samarbejdspartnere som PPR og forebyggende rådgivere. Vi arbejder ud fra faste procedurer og tværfaglige mødefora for at sikre en koordineret indsats omkring barnet.

Vi evaluerer løbende vores pædagogiske praksis og har særligt fokus på børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskaberne. Samtidig undersøger vi, hvordan organisering, relationer, positionering og læringsmiljøer kan understøtte både børns og voksnes udvikling.

Ved behov udarbejdes handleplaner for struktur og pædagogiske rammer omkring barnet. Vi anvender blandt andet Sprograppen til at understøtte vurderingen af barnets nærmeste udviklingszone.

Har et barn behov for særlig støtte, kan der udarbejdes en PPV og søges om en indsatsplads, så barnet fortsat kan være en del af fællesskabet i Møllehøj med den nødvendige støtte.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Møllehøj går børnene i storbørnsgruppe fra april til og med marts året før skolestart. Her arbejder vi målrettet med kompetencer, der understøtter en tryk overgang til skole og SFO.

Der er fokus på konfliktløsning, fællesskab, venskaber, fælles lege samt at lytte til, forstå og handle på kollektive beskeder. Samtidig styrker vi børnenes læringsparathed, nysgerrighed og lyst til at udforske verden.

Vi arbejder med mestring og selvhjulpethed, så børnene gradvist bliver mere selvstændige i hverdagens situationer. Det indebærer blandt andet personlige kompetencer som at tage ansvar for egne behov, sætte grænser og klare alderssvarende praktiske opgaver f.eks. at børnene selv kan klare de mest basale færdigheder såsom at tørre sig selv efter toiletbesøg, tage sit eget tøj på, mærke efter om de føler sig ”modige”, fryser eller er sultne og derefter handle relevant på det -feks.at tage en jakke på når det bliver koldt og sige ”nej hvis de føler sig pressede.

Derudover arbejder vi med tidlig literacy gennem lege og aktiviteter med bogstaver, tal, bøger, rim, remser og sprog. Gennem projektet *Leg og Bevægelse* styrker vi børnenes motoriske udvikling, som er et vigtigt fundament for trivsel, deltagelse og læring.

Brobygning til skole og SFO er en central del af arbejdet. Vi samarbejder med de skoler, børnene skal videre til, særligt Borup Skole og Borup Privatskole.

Brobygningen med Borup Privatskole: Skolen inviterer børnene og deres pædagog to eftermiddage til brobygning hvor de får set området, hilst på medarbejderne og de andre børn som de skal gå i klasse med.

Brobygningen med Borup Skole: Der er to besøg hvor SFOens medarbejdere tager imod børnene. SFOens medarbejdere kommer ligeledes på besøg i børnehaven. Børnehaven går ofte på besøg på SFOens legeplads. Som en del af brobygningen arbejder vi med understøttende elementer som vendespil af SFOens medarbejdere, et gennemgående eventyr m.m. Der er en medarbejder fra storbørnsgruppen med på børnenes første dag.

For børn med behov for ekstra støtte tilbyder vi udvidet brobygning i tæt samarbejde med skole, forældre og relevante fagpersoner. Vi prioriterer desuden et tæt samarbejde mellem dagtilbud, skole og SFO gennem fælles planlægning, møder og videndeling, så overgangen opleves så sammenhængende og tryk som muligt.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- Biblioteket som bl.a. arrangerer Billedstrømsfestival, sprogtemaer, bog & bio og sprogfitness. Derudover understøtter biblioteket de aktuelle temaer med passende litteratur.
- Naturskolen som er vores nærmeste samarbejdspartner. Her tager vi på ture både med og uden naturskolens fantastiske vejleder. Naturskolen arrangerer f.eks. biodiversitetsdag, temadage om gamle dage, pindsvine ture, kend et træ, kunst i naturen og meget mere. Vi bruger ofte skoven som en forlængelse af vores almindelige rammer.
- I uge 28 flytter vi hele Møllehøj ud på Naturskolen. Forældrene afleverer og henter deres børn herude. Det er for os en af de bedste uger på hele året hvor alle har et roligt tempo. Vi nyder at starte dagen med bål, gå ture i skoven, sove ude og føle os tæt på naturen. Det er en dejlig optakt til sommerferieperioden.
- Derudover går vi på ture i lokalmiljøet hvor vi bl.a. bruger de forskellige legepladser, kigger på toget, på skulpturer, på fiskedammen og på butiksvinduer hos de lokale forretningsdrivende.
- Vi har et samarbejde med Dansk Film Institut og Borup Kino -her så børnene alderssvarende kortfilm i biografen som der kunne arbejdes pædagogisk videre med i Møllehøj.
- Vi går til julegudstjeneste i den lokale kirke.
- Vi deltager i den årlige landsdækkende affaldsindsamling. Men særligt storbørnsgruppen samler affald ind hele året -børnene fortæller glade om at "vi redder verdenen". Det bliver bemærket og påskønnet i lokalsamfundet at vi gør en indsats.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

For os handler et godt børnemiljø om, at børn mødes i deres følelser og på deres udviklingsmæssige niveau. Medarbejderne har fokus på børnenes kompetencer og nærmeste udviklingszone og tager ansvar for at skabe en tryk og positiv stemning.

Vi tror på, at børn altid gør deres bedste ud fra deres forudsætninger. Derfor er vi nysgerrige på, hvad barnet forsøger at fortælle os gennem sine handlinger, og hvordan vi bedst kan understøtte dets udvikling.

Vi tilpasser løbende læringsmiljøer og fysiske rammer til den aktuelle børnegruppe. Gennem refleksion og faglig sparring vurderer vi, hvad børnegruppen har brug for, og justerer miljøet derefter. Eksempelvis ændrer vi lege- og aktivitetsmiljøer, så de passer til børnenes alder, udvikling og interesser.

Sanselige oplevelser er en vigtig del af det æstetiske børnemiljø. For os er det vigtigere, at børnene får mulighed for at udforske, mærke og opleve verden med deres sanser, end at omgivelserne fremstår polerede og perfekte. Derfor skaber vi plads til leg med naturmaterialer, motoriske udfordringer, vand, jord, bål og andre oplevelser, der vækker nysgerrighed, styrker udviklingen og giver glæde ved at være barn.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj skaber vi læringsmiljøer, der understøtter børnenes selvværd, livsduelighed, deltagelsesmuligheder og tro på egne potentialer.

Vi ønsker, at børnene oplever sig som selvstændige individer med egne tanker, følelser og meninger. Gennem hverdagen støtter vi dem i at mærke egne grænser, udtrykke behov, regulere følelser og øve sig i at sige til og fra.

Børnene skal erfare, at de er betydningsfulde både som individer og som en del af fællesskabet. Derfor møder vi dem med anerkendelse, omsorg og respekt, så de oplever sig set, hørt og værdsat.

Et vigtigt fundament for den personlige udvikling er tryk tilknytning. I samarbejde med forældrene arbejder vi for, at barnet oplever stabile, varme og støttende relationer, som skaber tryghed og mod til at udforske verden, indgå i fællesskaber og prøve nye erfaringer.

I samværet med børnene guider, støtter og opmuntrer vi til deltagelse. Vi er opmærksomme på barnets initiativer og signaler, sætter ord på det, vi ser, og hjælper barnet videre i dets nysgerrighed og engagement. På den måde understøtter vi, at barnet udvikler gåpåmod, vedholdenhed og tillid til egne evner.

Et eksempel kan være at sætte ord på barnets interesse, bekræfte dets initiativ og tilbyde støtte til at tage næste skridt ind i legen eller fællesskabet.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj ser vi det enkelte barn som en værdifuld del af fællesskabet. Vi arbejder målrettet med at skabe læringsmiljøer, hvor alle børn oplever trivsel, deltagelse og tilhørsforhold, og hvor de udvikler empati, relationer og sociale handlemuligheder.

Social udvikling sker i fællesskaber. Derfor skaber vi rammer, hvor børnene gennem leg, hverdagsrutiner og planlagte aktiviteter får erfaringer med at samarbejde, indgå i relationer, løse konflikter og tage hensyn til andre. Medarbejderne møder børnene anerkendende og understøtter deres deltagelse ved at guide, sætte ord på følelser, oversætte sociale situationer og hjælpe børnene ind i lege og fællesskaber.

Vi lægger vægt på, at forskellighed ses som en ressource. Som rollemøder møder vi hinanden og børnene med åbenhed, respekt og nysgerrighed. Når børnene bliver opmærksomme på forskelligheder, hjælper vi dem med at forstå og værdsætte, at mennesker kan tænke, føle og handle forskelligt.

For at sikre deltagelsesmuligheder for alle arbejder vi ofte i mindre grupper. Det giver bedre muligheder for nærvær, relationer og aktiv deltagelse. Samtidig udvikler vi læringsmiljøer inde og ude, hvor lege, materialer og de voksnes deltagelse understøtter fællesskaber, sprogudvikling og sociale relationer.

Hverdagens rutiner er også vigtige læringsmiljøer. Ved samlinger, måltider og fælles aktiviteter øver børnene sig i at lytte til hinanden, vente på tur, vise interesse for andre og bidrage til fællesskabet. Derved udvikler de kompetencer, der er grundlæggende for både sociale relationer og demokratisk deltagelse.

Vi prioriterer arbejdet med overgange højt. Børnenes relationer og fællesskaber tænkes aktivt ind, når de skifter stue eller skal videre til SFO og skole. Vi ser trygge relationer som et vigtigt fundament for trivsel, deltagelse og fortsat social udvikling.

Særligt for vuggestuen

I vuggestuen arbejdes der målrettet med at skabe trygge relationer, som danner grundlag for barnets sociale udvikling. Gennem nærværende samspil, leg og deltagelse i mindre grupper støttes børnene i at udvikle empati, fællesskabsfølelse og begyndende forståelse for andres behov.

De aldersblandede grupper giver børnene mulighed for at spejle sig i hinanden og erfare, at mennesker har forskellige ønsker og behov. Samarbejdet med forældrene er en vigtig del af arbejdet med børnenes trivsel og sociale udvikling.

Særligt for børnehaven

I børnehaven styrkes de sociale fællesskaber gennem fælleslege, projekter og aktiviteter på tværs af grupperne. Her får børnene erfaringer med samarbejde, forhandling, rollefordeling og konfliktløsning.

Vi har fokus på medbestemmelse og inddrager børnene i beslutninger om aktiviteter og hverdagens indhold. Gennem sådanne demokratiske processer udvikler børnene forståelse for både egne ønsker og fællesskabets behov.

Naturen bruges aktivt som læringsrum, da den giver gode muligheder for deltagelse, bevægelse og fællesskaber. Derudover observerer vi løbende børnenes relationer og organiserer grupper og aktiviteter, som understøtter udviklingen af positive venskaber og deltagelsesmuligheder for alle børn.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj tilrettelægger vi læringsmiljøer, der understøtter alle børns kommunikation og sproglige udvikling, så de får mulighed for at forstå sig selv, hinanden og deres omverden. Sprog udvikles i relationer, fællesskaber og meningsfulde hverdagsoplevelser, og derfor er sproget en naturlig del af både leg, aktiviteter, rutiner og samvær.

Vi er bevidste om vores rolle som sproglige rollemodeller. I mødet med barnet sætter vi ord på handlinger, følelser, oplevelser og omgivelser, så barnet får mulighed for at udvikle sit ordforråd og sin forståelse af verden. Vi kommunikerer nærværende og tydeligt gennem tale, mimik, gestik og kropssprog og giver barnet tid og plads til at tage del i samtalen.

Vi arbejder målrettet med at udvikle børnenes kommunikation i fællesskaber. Gennem leg, dialog og guidning understøtter vi børnenes evne til at udtrykke tanker, behov, følelser og idéer samt til at lytte til og forstå andre. Vi hjælper børnene med at sætte ord på egne og andres oplevelser og styrker deres deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Sproget understøttes gennem blandt andet højtlesning, dialogisk læsning, historiefortælling, læseleg, sang, rim og remser. Ved behov anvender vi tegn-til-tale og visuelle støttesystemer som piktogrammer for at skabe forståelse, struktur og deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi anvender Sprogtrappen som pædagogisk redskab til at følge børnenes sproglige udvikling. Observationer og refleksioner bruges til at tilpasse læringsmiljøer og indsatser, så de tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Vi anvender UGL-metoden, til at understøtte udviklingen af samspilskompetencer, herunder øjenkontakt og turtagninger. Metoden er anvendelig til alle børn, men særligt de børn der tager få initiativer til samspil, anvender få ord eller hvor udtalen ikke er alderssvarende, har gavn af metoden

Samarbejdet med forældrene er en vigtig del af børnenes sproglige udvikling. Derfor deler vi viden, erfaringer og inspiration, så barnets sproglige læring understøttes både i dagtilbuddet og i hjemmet.

Særligt i vuggestuen har vi fokus på den tidlige kommunikation gennem nærvær, turtagning, kropssprog, tegn-til-tale og sproglig understøttelse af barnets initiativer, følelser og oplevelser.

Særligt i børnehaven arbejder vi med at udvide børnenes ordforråd og begrebsforståelse gennem projekter, ture, undersøgende aktiviteter, litteratur og samtaler, hvor sproget kobles til leg, krop, natur og fælles erfaringer. Dette styrker børnenes nysgerrighed, sprog og lyst til at lære.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj understøtter vi børnenes fysiske og psykiske trivsel gennem leg, bevægelse og sanselige oplevelser. Gennem vores friluftsprofil har vi særligt fokus på grundlege, grundbevægelser, sanser, risikofyldt leg samt balance mellem aktivitet og ro.

Vi tilbyder dagligt varierede læringsmiljøer på legepladsen, i skoven, i sansehaven, i tumlesalen og i nærmiljøet. Her får børnene mulighed for at udforske, eksperimentere og udfordre kroppen på forskellige niveauer. Vi møder børnene ud fra deres udviklingstrin og skaber passende udfordringer, så alle kan opleve mestring og bevægelsesglæde.

Som medarbejdere går vi foran som rollemodeller og inspirerer børnene til at bruge kroppen. Når vi sætter ord på deres handlinger og succeser, styrkes deres kropsbevidsthed, selvværd og tro på egne evner.

Sanserne er en naturlig del af vores pædagogiske praksis. Især i naturen får børnene mulighed for at se, høre, lugte, smage og mærke verden omkring sig. Vi kobler de sanselige oplevelser med sprog, nysgerrighed og fælles undersøgelser, så børnene udvikler forståelse for både kroppen og omgivelserne.

Vi arbejder bevidst med risikofyldt leg, fordi det giver børnene erfaringer med mod, kropskontrol og egne grænser. Når børn oplever at mestre noget, der først var svært, styrkes deres robusthed, selvtillid og lyst til at udforske nye muligheder.

I både vuggestue og børnehave er selvhjulpenhed, bevægelseslege, motoriske udfordringer og sanselige erfaringer en naturlig del af hverdagen og understøtter barnets udvikling, deltagelse og glæde ved at bruge sin krop.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj er natur, udeliv og science en naturlig del af hverdagen. Som certificeret friluftsdagtilbud og Grønne Spirer-institution arbejder vi målrettet med at skabe læringsmiljøer, hvor børn gennem sansning, leg, bevægelse og undersøgelser udvikler nysgerrighed, viden og forståelse for naturen og dens sammenhænge.

Vi ser naturen som et vigtigt læringsrum for børns sociale, kropslige, følelsesmæssige og kognitive udvikling. Derfor er vi ude så meget som muligt året rundt, både i aktiviteter og daglige rutiner. Gennem nærværende voksne, som undrer sig sammen med børnene, undersøger vi naturfænomener, stiller spørgsmål og søger svar i fællesskab.

Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere, fordybe sig og gøre egne erfaringer med natur og science. Det kan være gennem undersøgelser af dyr, planter, vejrfænomener, vand, is eller andre naturmaterialer. Børnene støttes i at observere, stille spørgsmål og få øje på sammenhænge mellem årsag og virkning.

Vi arbejder bevidst med bæredygtighed og naturforståelse gennem blandt andet Grønne Spirer-projekter. Børnene får erfaringer med affaldssortering, genanvendelse, kompostering og principperne fra "Jord til bord", hvor de sår, passer, høster og tilbereder egne afgrøder. Gennem arbejdet med naturens kredsløb udvikler børnene forståelse for samspillet mellem menneske og natur.

Udelivet giver samtidig plads til motoriske udfordringer og risikofyldt leg. Vi støtter børnene i at udforske egne grænser, udvikle kropsbevidsthed, mod og selvstændighed i trygge rammer.

Hvert år flytter hele Møllehøj i en periode ud i skoven, hvor børnene får mulighed for at opleve naturen tæt på gennem leg, fællesskab, fordybelse og sanselige erfaringer i alle slags vejr.

Særligt i vuggestuen har vi fokus på, at børnene opbygger tryghed ved udeliv, styrker deres motorik og får erfaringer med naturen gennem sanser, bevægelse og nærværende voksne.

Særligt i børnehaven understøtter vi børnenes undersøgende tilgang gennem læringsmiljøer, der inviterer til eksperimenter, konstruktion, naturfaglige undersøgelser og arbejde med naturmaterialer. Her kobles natur, leg, science og fællesskab, så børnene udvikler nysgerrighed, handlekompetence og forståelse for verden omkring dem.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Møllehøj møder børn hver dag forskellige kulturer, værdier, traditioner og livsformer. Vi ser mangfoldigheden som en styrke og arbejder aktivt med at skabe nysgerrighed, respekt og forståelse for både ligheder og forskelligheder. Børnene oplever, at fællesskaber kan rumme mange måder at leve, tænke og være på.

Vi taler åbent om forskellighed og understøtter børnenes forståelse af sig selv og andre gennem dialog, leg og fælles oplevelser. Samtidig arbejder vi med at skabe stærke fællesskaber, hvor børnene oplever at høre til både i egen gruppe og på tværs af huset.

Fællesskabet styrkes gennem traditioner, arrangementer og aktiviteter, hvor børn, forældre og medarbejdere mødes på tværs af baggrunde og kulturer. Her får børnene erfaringer med fællesskab, deltagelse og medborgerskab.

Vi introducerer børnene til mange forskellige kulturelle udtryksformer gennem blandt andet fortælling, litteratur, sang, musik, teater, digitale medier og kreative aktiviteter. Børnene får mulighed for både at opleve kultur og selv være skabende deltagere.

I det æstetiske arbejde lægger vi vægt på fantasi, kreativitet og eksperimenter. Børnene arbejder med naturmaterialer såvel som traditionelle kreative materialer og får mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder. Vi har fokus på processen frem for produktet og skaber læringsmiljøer, hvor der er plads til medbestemmelse, nysgerrighed og nye idéer.

Gennem kultur, æstetik og fællesskab får børnene mulighed for at møde nye sider af sig selv, udvikle deres kreativitet og opnå forståelse for den verden, de er en del af.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi reflekterer over vores praksis på afdelingsmøder, på personalemøder, på tavlemøder og i udvalgsgrupper m.m. Vi har indført evaluering efter alle møder og øver os i at få stillet spørgsmål der opfordrer til et svar vi kan bruge til at blive bedre.

Vi er systematiske i vores tilgang til sprogtrappen og ICDP. Vi følger løbende op på disse vurderingsredskaber hvis der opleves bekymring omkring et barns trivsel

Vi arbejder også med systematisk refleksion som er en supervisions/refleksionsmetode, hvor der altid er en evaluering af den indsats der blev aftalt ved sidste møde.

Vi har udarbejdet en håndbog til medarbejderne om hvordan vi holder møder med forældrene. I den er der også beskrevet at vi gerne vil have at møderne evalueres og forslag til hvilke spørgsmål der kan stilles. Vi er blevet gode til at have et punkt på dagsordenen som hedder opfølgning på aftaler fra sidste møde.

Medarbejderne planlægger dagligdagen i deres forberedelsestid.

Vi øver os i, men kunne godt blive meget bedre til at arbejde med de cirkulære processer i en evalueringskultur. Dette er ikke blevet systematiseret eller automatiseret hos os. Vi har prøvet det af flere gange, men vil gerne gøre det til en fast del af vores praksis når vi arbejder med læringsmiljøer og pædagogiske indsatser. Vi har en evaluerings model til at understøtte dette arbejde

Hele medarbejdergruppen evaluerer på året der er gået og planlægger det nye år sammen i november måned til en pædagogisk dag.
